

Ulandssekretariatets kommentar til udkast af Strategi for Dansk Udviklingsbistand Frihed fra Fattigdom ó Frihed til Forandring

Det er umiddelbart svært, at blive forarget når man læser Strategien for Dansk Udviklingspolitik ó Frihed fra Fattigdom ó Frihed til Forandring. Den indeholder glimrende analyser og mange konkrete anvisninger. I afsnittet **Fem Danske udviklingspolitiske prioriteter** på side 4 opsummeres ulandenes behov kort og koncist:

öUdviklingslandenes behov er mange og spænder vidt. Fra bekæmpelse af korruption og en mere åben og effektiv offentlig forvaltning over bedre infrastruktur og gunstige rammebetingelser for virksomheder til uddannelse, sundhed og rent vand til befolkningen. Indsatserne for at imødekomme disse behov hænger uløseligt sammen. Resultater på ét område forudsætter resultater på andre. Udvikling af sociale sektorer hænger sammen med mulighederne for øget produktion og økonomisk vækst og for fattigdomsbekæmpelse. Samtidig er vækst og forbedret regeringsførelse afgørende for at styrke landenes muligheder for selv at finansiere social udvikling i fremtiden.ö

Det, som allerede har givet anledning til megen skarp debat i det offentlige rum, er det erklærede fokus på vækst drevet af den private sektor. Nu er der uomtvisteligt en klar sammenhæng mellem et samfunds evne til at levere på sundhed, uddannelse og sociale sikkerhedsnet og produktivitet og vækst i den private sektor. Som det hedder i kapitel 4. **Vækst og beskæftigelse** på side 19:

öØkonomisk vækst øger skattegrundlaget i det enkelte land. Det skal udnyttes til at finansiere bedre udvikling for landets borgere. Danmark vil støtte opbygningen af mere effektive skattesystemer, så partner landene bliver i stand til på sigt selv at finansiere offentlige udgifter til blandt andet sundhed, uddannelse, infrastruktur, vand og sanitet. Et større skattegrundlag skaber også mulighed for tiltag, der kommer de fattigste til godeö

I forhold til tidligere tiders formuleringer om involvering af danske kompetencer, er denne strategi mere præcis i forhold til arbejdsmarkedets parter på side 12 under afsnittet **Anvendelse af danske kompetencer i arbejde for udvikling**, skrives:

öDanske kompetencer skal arbejde for udvikling. Det tætte og strategiske samarbejde med repræsentanter fra offentlige myndigheder, civilsamfundet, erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og uddannelses- og forskningsinstitutioner vil blive udbygget i de kommende år.ö

Men djævelen er i detaljen og det er ærgerligt (og afgørende) at begrebet åanstændigt arbejdeö og öde danske erfaringer på arbejdsmarkedetö, som var med i Ulla Tørnæsø første udkast, ikke længere er nævnt i Søren Pinds papir, nu tales der kun om öen sund, veluddannet arbejdskraftö.

Begrebet Anstændigt Arbejde har på relativ kort tid vundet hævd, og det bliver mere og mere internationalt anerkendt, at et velfungerende arbejdsmarked er midlet til at bekæmpe fattigdom. Dagsordenen for anstændigt arbejde støttes nu af flere store internationale organisationer som OECD, Organisationen af Amerikanske Stater, den Afrikanske Union, Den Økonomiske Kommission for Afrika, Den Asiatiske Udviklingsbank og Europa-kommisionen. Også FN har anerkendt dagsordenen, og Anstændigt Arbejde er blevet indskrevet som et af delmålene, der skal nås for at udrydde ekstrem fattigdom inden 2015.

Ulandssekretariatets kommentar til udkast af Strategi for Dansk Udviklingsbistand Frihed fra Fattigdom ó Frihed til Forandring

Dagsordenen indeholder 4 grundelementer:

- Anerkendelse af arbejdstagerrettigheder
- Beskæftigelse og indkomstmuligheder
- Social beskyttelse og social sikring
- Social dialog og trepartsmodellen

Hele spørgsmålet om social dialog på arbejdsmarkedet er ikke behandlet.

Social dialog er det der foregår, når arbejdsgivere og fagbevægelse sammen laver kollektive overenskomster og løser konkrete problemer på arbejdsmarkedet, hvad enten det nu er på den enkelte virksomhed, i den enkelte branche eller på nationalt niveau. Social dialog er, med andre ord, præcis forudsætningen for, at privat sektor drevet vækst kan blive fattigdomsorienteret. For hvis ikke væksten i de små og mellemstore virksomheder skaber bedre lønninger for arbejderne, og dermed mere økonomisk aktivitet på de lokale markeder, så bliver de fattigste snydt igen. Fordelingen af overskud sker altså ikke af sig selv, og handler altid om styrkeforholdet mellem arbejdsgivere og fagbevægelse, for ingen arbejdsgiver eller virksomhedsejer med respekt for sig selv, vil betale højere lønninger end strengt nødvendigt.

Det tætteste man kommer begrebet, er på side 17 under afsnittet **Lokale rammer skal understøtte økonomisk vækst**, der siger:

öDer skal være åben dialog mellem den private sektors organisationer og det offentlige i udviklingslandene.ö

Men det har ikke noget med social dialog at gøre. Det er beklageligt at fagbevægelsen på denne måde bliver ekskluderet fra processen, og senere i kapitlet bliver det klart, at regeringens svar på denne problematik vil være, at disse forhold er varetaget i forbindelse med CSR (Corporate Social Responsibility) eller som det hedder på dansk; Virksomhedernes samfundsansvar, for på side 18 under afsnittet: **Ny teknologi og innovative partnerskaber**, hedder det:

öl partnerskab kan danske virksomheder og virksomheder i udviklingslandene fremme principperne om ansvarlig virksomhedsdrift. Ved at indarbejde arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder, miljø og antikorrupsion i deres forretning, påtager de sig et samfundsansvar og bidrager til en bæredygtig udvikling.ö

Det er imidlertid uhensigtsmæssigt, for hvis CSR skal have nogen som helst anden funktion, ind at tjene som et PR stunt og et figenblad overfor kritiske danske forbrugeres krav om anstændighed i produktionen, af de varer de køber, så forudsætter det en fungerende lokal fagforening. En fagforening der kan holde virksomhedens ledelse op på de fine ord og hensigter. Dette er veldokumenteret i Tom Heinemans prisbelønnede film: Når Tilbud Dræber (filmen distribueres gratis fra Ulandssekretariatet).

En anden ændring i forhold til det første udkast er, at der nu ikke længere tales om, at 2/3 af bistanden skal gå til Afrika, men at öhovedparten af bistandenö skal gå til Afrika (side 8, **2.3. Partnerlande**). Det kunne umiddelbart synes at være en forbedring, for det er svært at forstå, hvorfor Afrika skal prioriteres så højt i forhold til de andre fattige og værdigt trængende lande i

Ulandssekretariatets kommentar til udkast af Strategi for Dansk Udviklingsbistand Frihed fra Fattigdom ó Frihed til Forandring

verden. (Der lever fx flere mennesker under fattigdomsgrænsen i Asien end i Afrika og Latinamerika til sammen). I TV2 News søndag den 21. marts, løftede Søren Pind lidt af sløret for argumenterne. Han snakkede om terrorisme og behovet for at forhindre grobund for terror. Vi har, som han sagde, en dansk interesse i at gøre noget ved det. Man fornemmer også efterklngen af diskussionen om indsatsen i önærområderneö, der, i dette tilfælde, skal bidrage til at forhindre, at flere mennesker fra Afrika søger lykken i Europa, ved at skabe bedre forhold for dem, der hvor de er.

Det kan såmænd være et udmærket argument for at hjælpe, men det retfærdiggör ikke, hvorfor man fx skal lukke ned i Bolivia ó De er ludfattige, har lige gennemfört et demokratisk valg, hvor der for første gang er valgt en præsident, Avo Morales, der er af indiansk afstamning. Han vil hjælpe de fattigste og er interesseret i at få støtte til opbygningen af et mere retfærdigt og demokratisk samfund. Hvad er argumentet for ikke længere at støtte Bolivia? Også når man tager i betragtning at landet har mange naturlige ressourcer og er et naturligt sted for dansk erhvervsliv at involvere sig.

På samme måde kunne man, udover de humanitære, også nævne danske interesser, hvad enten de nu er politiske eller økonomiske, i fx Cambodja, Indonesien, Pakistan, Paraguai og Peru.

De to spørgsmål der trænger sig på, er altså:

- Hvordan kan man gøre vækst i den private sektor fattigdomsorienteret, uden aktivt at indarbejde Anstændigt Arbejde Dagsordenen og anerkende behovet for social dialog?
- På hvilken måde er det, at danske interesser er så tæt forbundne med Afrika, men ikke med Asien og Latinamerika?

Mads Bugge Madsen